

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

IZMAKSU UN IEGUVUMU ANALĪZE: mērķis un būtība

Jānis Pērkons

Valsts atbalsta nodaļas vadošais eksperts

Labā prakse ES FONDU projektu īstenošanā | 29.11.2023.

Finansē
Eiropas Savienība

2027
Nacionālais
attīstības plāns

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

KAS IR IZMAKSU UN IEGUVUMU ANALĪZE?

IZMAKSU UN IEGUVUMU ANALĪZE

Publiskā sektora investīciju projektu vērtēšanas metode

projekta **izmaksas un ieguvumi** tiek aprēķināti
naudas izteiksmē fiksētā laika periodā (pārskata periodā),
kurā tiek salīdzinātas ieguvumu un izmaksu
diskontētās naudas plūsmas

KĀDĒL JĀVEIC IZMAKŠU UN IEGUVUMU ANALĪZE?

Izmaksu un ieguvumu **analīzes mērķis ir novērtēt**, vai:

projektu ir **nepieciešams līdzfinansēt**
(no finansiālā viedokļa)

- **vai ieņēmumi projektā nav tik lieli, ka tas pats sevi atpeln**
 - finansiālā neto pašreizējā vērtība ieguldījumiem (FNPV(C)) < 0 un finansiālā ienesīguma norma ieguldījumiem (FRR(C)) < diskonta likmi (4,0%)
- **kāda ir pieejamā maksimālā līdzfinansējuma likme**
 - atbalsta likme tiek samazināta par plānoto neto ieņēmumu daļu
- **vai ir nodrošināta projekta dzīvotspēja**
 - projekta nediskontētai kumulatīvai neto naudas plūsmai visa pārskata periodā ir jābūt 0 vai pozitīvai

projektu ir **vērts līdzfinansēt**
(no ekonomiskā viedokļa)

- **sabiedrības sociālekonomiskie ieguvumi ir lielāki par izmaksām**
 - ekonomiskā neto pašreizējā vērtība (ENPV) > 0, ekonomiskā ienesīguma norma (ERR) > diskonta likmi (5,0%) un ieguvumu/izmaksu attiecība (B/C) > 1

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

KUROS 2021.-2027. GADA PLĀNOŠANAS PERIODA PROJEKTOS JĀVEIC IZMAKSU UN IEGUVUMU ANALĪZE?

Atbilstoši MK noteikumu Nr.408 (13.07.2023.) «Kārtība, kādā Eiropas Savienības fondu vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina šo fondu ieviešanu 2021.-2027. gada plānošanas periodā» 44.punktam projekta iesniedzējam ir **jāveic IIA un ir jāaizpilda 4.pielikums «Projektu izmaksu efektivitātes novērtēšana»**,

- **ja projektā pēc tā pabeigšanas tiek gūti neto ienākumi vai**
- **ja normatīvie akti par attiecīgā specifiskā atbalsta mērķa īstenošanu paredz veikt IIA.**

Atbilstoši MK noteikumu Nr.408 (13.07.2023.) protokollēmumā noteiktajam IIA ir jāveic ne tikai gadījumos, kad ES fondu projekta ietvaros plānots gūt neto ieņēmumus, bet atbildīgā iestāde, izstrādājot Ministru kabineta noteikumus par ES fondu programmas īstenošanu, paredz nepieciešamību finansējuma saņēmējam veikt izvērtējumu par IIA ES fondu projektiem,

kuru atlase paredzēta ierobežotas projektu iesniegumu atlases veidā un projekta kopējās izmaksas (ieskaitot PVN) pārsniedz 1 miljonu euro.

Atbildīgā iestāde minēto risinājumu **var nepiemērot, ja** to objektīvi un izvērsti **pamato** Ministru kabineta noteikumu par ES fondu programmas īstenošanu anotācijā.

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

KĀDĒL IR JĀVEIC IIA PROJEKTIEM VIRS 1 MILJONA EURO, KUROŠ NAV NETO IEŅĒMUMI?

Lai gūtu pārliecību, ka šajā plānošanas periodā visi ierobežotas projektu atlases projekti ar izmaksām virs 1 miljona euro ir ar sociālekonomisko atdevi, jeb ir ar pamatojumu, ka sabiedrībai ieguvumi ir lielāki par šīs investīcijas izmaksām.

Kā efektīvi īstenot šo mērķi?

Aicinām Atbildīgās iestādes jau ES fondu programmas MK noteikumu izstrādes ietvaros veikt IIA aprēķinus, pamatojot ieguldījumu sociālekonomisko atdevi, it sevišķi viena projekta ES fondu programmu pasākumos, un šo pamatojumu ar IIA aprēķinu iekļaut ES fondu programmas MK noteikumu anotācijā, tādējādi atvieglojot projektu iesniegumu sagatavošanas un atlases procesu. Nosakot sociālekonomiskos ieguvumus, ir jāņem vērā ES fondu programmas mērķi un sasniedzamie rādītāji.

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

KĀ VEIKT SOCIĀLEKONOMISKO IEGUVUMU APRĒĶINUS?

IIA aprēķiniem, nosakot sociālekonomiskos ieguvumus, ir jābūt pamatotiem:

- to aprēķins IIA aprēķinu modelī ir ar **redzamām aprēķinu formulām**;
- ir norādīti **pārbaudāmi datu avoti**, piemēram, pētījums, statistikas dati, informācijas avoti vai apstiprināts metodiskais materiāls, norādot saiti uz šo avotu.

Detalizēts skaidrojums par IIA un iespējamiem sociālekonomiskajiem ieguvumiem dažādās nozarēs ir norādīts **EK vadlīnijās**:

- Eiropas Komisijas izstrādātās vadlīnijas "Guide to Cost-Benefit Analysis of Investment Projects Economic appraisal tool for Cohesion Policy 2014 - 2020";
- Eiropas Komisijas ekonomiskā novērtējuma vadlīnijas "Economic Appraisal Vademecum 2021-2027".

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

CFLA ATBALSTS, SAGATAVOJOT IIA MODELI

IIA aprēķinu modelis un tā aizpildīšanas metodika

→ **Pielāgojams** katras ES fondu programmas vajadzībām!
Izmantojams gan **projektu iesniedzējiem**, gan **atbildīgajām iestādēm**

cfla.gov.lv

The screenshot shows the website cfla.gov.lv with the following structure:

- Logo: Centrālā finanšu un līgumu aģentūra
- Navigation: Par mums, ES fondi, Aktualitātes, Publiska un privāta partnerība, Kontakti
- Search: Meklēt, Language, Iestatījumi
- Main Menu:
 - Projektu atlases
 - Projektu īstenošana
 - Palīgs finansējuma saņēmējiem
 - Palīgs projektu iesniedzējiem** (highlighted)
 - Par e-vidi
 - Atvērtie dati
 - Ieteikumi projektu ieviešanā
 - Normatīvie dokumenti
- Sub-menu under 'Palīgs projektu iesniedzējiem':
 - Valsts atbalsts (highlighted)
 - Horizontālas prioritātes
 - Valsts budžeta dotācija
 - Pētniecības organizācijas statusa skaidrojums
 - Publicitāte
 - Noderīgas saites
- Content under 'Valsts atbalsts':
 - Last vairak
 - Izmaksu un ieguvumu analīze** (highlighted)
 - MVK un GNU
 - Valsts atbalsta regulējums
 - De minimis atbalsts

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

BIROJI

Rīga, Smilšu iela 1 | 22099777

Jelgava, Pasta iela 43

Kuldīga, Liepājas iela 48

Cēsis, Jāņa Poruka iela 8

Rēzekne, 18.novembra iela 35

E-PASTS

info@cfla.gov.lv

KLIENTU APKALPOŠANAS CENTRS

Rīga, Meistaru iela 10 | 22099777 | info@cfla.gov.lv

